

FAKULTET ZA MENADŽMENT HERCEG NOVI

STRATEGIJA „KA ZELENOM UNIVERZITETU“ FAKULTETA ZA MENADŽMENT HERCEG NOVI 2025 – 2030. GODINE

Donijet na sednici Vijeća Fakulteta za menadžment održanoj 28.02.2025. godine.

Broj: 51/25

Datum: 28.02.2025. godine

Na osnovu člana člana 34 Statuta Fakulteta za menadžment Herceg Novi, Vijeće Fakulteta za menadžment na sjednici održanoj 28. februara 2025. godine, donosi

STRATEGIJU „KA ZELENOM UNIVERZITETU“ FAKULTETA ZA MENADŽMENT 2025 – 2030. GODINE

UVOD

Strategija „Ka zelenom univerzitetu“ Fakulteta za menadžment Herceg Novi (u daljem tekstu: Strategija) potvrđuje spremnost Fakulteta za menadžment (u daljem tekstu: Fakultet) da kroz ambiciozan pristup transformiše način na koji pruža usluge studentima i zaposlenima.

Savremeni univerziteti imaju ključnu ulogu u promociji održivog razvoja i ekološke svijesti. Fakultet za menadžment Herceg Novi, kao članica Univerziteta Adriatik Bar, prepoznaje potrebu za odgovornim upravljanjem resursima, smanjenjem ekološkog otiska i integracijom održivih praksi u akademski život.

Strategija „Ka zelenom univerzitetu“ definiše dugoročnu viziju razvoja fakulteta kroz održivu infrastrukturu, ekološki odgovornu nastavu, istraživanja i saradnju sa zajednicom. Cilj strategije jeste podizanje energetske efikasnosti, smanjenje otpada, promociju digitalizacije i razvoj ekološke svijesti kod studenata i osoblja.

CILJEVI STRATEGIJE „KA ZELENOM UNIVERZITETU“

Fakultet za menadžment Herceg Novi teži da postane lider u održivom obrazovanju u Crnoj Gori, integrisan u zeleni univerzitetski sistem, gdje su ekološka odgovornost, digitalizacija i energetska efikasnost sastavni dio akademskog i administrativnog rada. Cilj je stvaranje ekološki svjesne akademske zajednice, koja doprinosi održivom razvoju kroz inovacije, istraživanja i edukaciju budućih menadžera sa principima zelene ekonomije.

Strategija ka zelenom univerzitetu je ključna za Fakultet za menadžment jer doprinosi održivom razvoju i društvenoj odgovornosti, čime Fakultet preuzima aktivnu ulogu u zaštiti životne sredine i ostvarivanju globalnih ciljeva održivog razvoja. Osim što doprinosi očuvanju prirodnih resursa, ova strategija istovremeno podstiče inovacije u nastavi i istraživačkom radu.

1. Opšti ciljevi

Opšti ciljevi strategije „ka zelenom univerzitetu“, Fakulteta su kako slijedi:

1. Smanjenje ekološkog otiska Fakulteta kroz optimizaciju resursa, energetske efikasnost i digitalizaciju;
2. Integracija održivih praksi u nastavni proces, istraživanja i projekte Fakulteta;
3. Podsticanje ekološke svijesti među studentima, nastavnicima i administrativnim osobljem;
4. Razvoj infrastrukture prilagođene ekološkim standardima – energetske efikasne prostorije,

- reciklažni sistemi, digitalne učionice i dr.
5. Jačanje saradnje sa lokalnom zajednicom, institucijama i ekološkim organizacijama u cilju promocije održivog razvoja;
 6. Povećanje broja naučnih i primjenjenih istraživanja iz oblasti zelene ekonomije i održivog razvoja i menadžmenta;
 7. Uvođenje ekoloških standarda u svakodnevni rad Fakulteta, poput smanjenja potrošnje papira, elektronske administracije, ekološkog transporta.

Ovi ciljevi postavljaju temelj za transformaciju Fakulteta za menadžment Herceg Novi u ekološki osvještenu akademsku instituciju, koja će svojim primjerom podsticati održivi razvoj u obrazovanju i privredi.

2. Specifični ciljevi

Kako bi Fakultet za menadžment Herceg Novi postao dio globalnog pokreta za održivost, jedan od prvih koraka je usvajanje ove Strategije „Ka zelenom univerzitetu“.

Ova strategija obuhvata ključne oblasti koje direktno utiču na ekološki otisak Fakulteta, ali i na njegovu ulogu u oblikovanju društveno odgovornog i ekološki osvješćenog menadžerskog kadra.

Specifični ciljevi strategije nisu usmjereni samo na smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu, već i na stvaranje inovativnog i inspirativnog okruženja u kojem će studenti, profesori i administrativno osoblje aktivno učestvovati u održivim praksama.

Kako bi se postigli ovi ciljevi, strategija zelenog univerziteta fokusira se na šest ključnih oblasti, i to: efikasno upravljanje otpadom i podsticanje reciklaže; unapređenje energetske efikasnosti kroz racionalnu potrošnju i korištenje obnovljivih izvora energije; podsticanje istraživanja i inovacija u domenu održivog razvoja, integracija ekoloških tema u obrazovni proces i osnaživanje studentskih inicijativa; prilagođavanje radnih procesa i praksi zaposlenih ekološkim standardima; kao i jačanje društvenog uticaja univerziteta kroz saradnju sa lokalnom zajednicom i promovisanje održivih vrijednosti.

Svaka od navedenih oblasti predstavlja važan korak ka stvaranju akademske institucije koja ne samo da primjenjuje ekološke principe u svom poslovanju, već ih i aktivno prenosi budućim generacijama menadžera.

2.1. Efikasno upravljanje otpadom i podsticanje reciklaže

Specifični ciljevi:

- Postavljanje reciklažnih stanica sa jasnim obilježjima na kantama za papir, plastiku, metal na cijelom Fakultetu.
- Organizovati sistem prikupljanja elektronskog otpada i baterija kroz postavljanje posebnih kontejnera.
- Uspostavljanje program donacije polovnog namještaja, kancelarijske opreme i knjiga umjesto bacanja, čime se podstiče princip cirkularne ekonomije.

- Povećanje stope reciklaže otpada kroz infrastrukturu i edukativne kampanje.

Uspostavljanje jasnog i efikasnog sistema reciklaže omogućava studentima i zaposlenima da aktivno učestvuju u smanjenju otpada. Razvijanjem infrastrukture za reciklažu i ponovnu upotrebu Fakultet ne samo da smanjuje količinu otpada, već i doprinosi promjeni svijesti i usvajanju odgovornih navika među akademskom zajednicom.

2.2. Unapređenje energetske efikasnosti kroz racionalnu potrošnju i korišćenje obnovljivih izvora energije

Specifični ciljevi:

- Smanjenje ukupne potrošnje energije u prostorijama fakulteta za 30% do 2030. godine kroz unapređenje izolacije i optimizaciju potrošnje.
- Modernizacija sistema rasvjete prelaskom na LED osvjetljenje i uvođenje pametnih senzora u učionicama i hodnicima.
- Optimizacija grijanja i hlađenja kroz prelazak na energetski efikasne sisteme.

Ova oblast je ključna za smanjenje ekološkog otiska fakulteta i optimizaciju operativnih troškova. Prelazak na energetski efikasna rješenja i obnovljive izvore energije smanjiće emisiju ugljen-dioksida i učiniti fakultet otpornijim na energetske izazove u budućnosti. Implementacija savremenih tehnologija omogućava istovremeno smanjenje potrošnje resursa i povećanje komfora za studente i osoblje.

2.3. Podsticanje istraživanja i inovacija u domenu održivog razvoja

Specifični ciljevi:

- Osnivanje Centra za istraživanje i inovacije u oblasti održivosti, koji će okupljati studente, profesore i partnere iz privrede na projektima ekoloških inovacija.
- Uvođenje godišnjih nagrada za najbolje istraživačke projekte u oblasti održivog razvoja, cirkularne ekonomije i ekološkog menadžmenta.
- Razvoj saradnje sa domaćim i međunarodnim univerzitetima kroz zajedničke projekte i razmjene istraživača.
- Organizacija radionica ili seminara na temu održivog razvoja i ekoloških inovacija.

Fakultet za menadžment Herceg Novi može značajno doprinijeti globalnim naporima u oblasti održivog razvoja kroz istraživanja i inovacije. Kreiranje platforme za naučnu saradnju omogućava razvoj konkretnih rešenja koja će imati primjenu ne samo na Fakultetu već i u širem društvenom i ekonomskom kontekstu. Povezivanje sa privredom i drugim akademskim institucijama dodatno jača konkurentnost i prepoznatljivost fakulteta na globalnom nivou.

2.4. Integracija ekoloških tema u obrazovni proces i osnaživanje studentskih

inicijativa

Specifični ciljevi:

- Uključivanje principa održivosti kroz nove predmete i kurikulume postojećih.
- Osnivanje studentskog ekološkog kluba, koji će aktivno sprovoditi kampanje i projekte u vezi sa zelenim praksama.
- Pokretanje mentorskih programa i praksi u kompanijama koje primjenjuju održive poslovne modele.
- Organizacija studentskih takmičenja i projekata usmjerenih na ekološke inovacije i rješavanje konkretnih problema u lokalnoj zajednici.

Obrazovni sistem igra ključnu ulogu u oblikovanju svijesti i znanja studenata o održivosti. Integracija ekoloških tema u kurikulum omogućava studentima da steknu relevantne vještine i znanja potrebna za buduće profesionalne izazove u sektoru održivog menadžmenta. Istovremeno, aktivno uključivanje studenata u zelene inicijative doprinosi njihovoj angažovanosti i razvija liderstvo u oblasti ekoloških promjena.

2.5. Prilagodavanje radnih procesa i praksi zaposlenih ekološkim standardima

Specifični ciljevi:

- Digitalizacija poslovnih procesa radi smanjenja upotrebe papira.
- Uvođenje politike zelene nabavke, pri čemu najmanje 70% kancelarijskog materijala i opreme dolazi iz ekološki prihvatljivih izvora.
- Organizacija obuka i edukacija za osoblje na temu održivog poslovanja i energetske efikasnosti.
- Razvoj programa podsticaja za zaposlene koji primjenjuju održive prakse u svom radu.

Efikasnost Fakulteta u postizanju održivih ciljeva zavisi i od internih procesa i kulture zaposlenih. Digitalizacija i optimizacija poslovanja omogućavaju smanjenje resursa i operativnih troškova, dok podizanje svijesti zaposlenih i uključivanje u ekološke inicijative doprinosi dugoročnim promjenama u poslovnoj praksi.

2.6. Jačanje društvenog uticaja univerziteta kroz saradnju sa lokalnom zajednicom i promovisanje održivih vrijednosti

Specifični ciljevi:

- Aktivno uključivanje Fakulteta u lokalne projekte zaštite životne sredine, u saradnji sa opštinom, nevladinim organizacijama i privredom.
- Organizacija godišnjeg događaja pod nazivom npr. „Zeleni dani“, u okviru kojeg će se sprovoditi akcije čišćenja, sadnje drveća i edukacije građana.
- Pokretanje programa volontiranja, kroz koji studenti i osoblje mogu doprinijeti ekološkim inicijativama u lokalnoj zajednici.

- Transparentno izvještavanje o ekološkim rezultatima Fakulteta kroz godišnje izveštaje o održivosti.

Fakultet ima odgovornost ne samo prema svojim studentima i zaposlenima već i prema široj zajednici. Kroz saradnju sa lokalnim institucijama i građanima, fakultet može doprinijeti rješavanju ekoloških problema i podizanju svijesti o održivosti. Transparentnost i angažovanost u lokalnoj zajednici dodatno jačaju ugled i društvenu odgovornost fakulteta, čime se stvara pozitivan model za druge obrazovne institucije.

MJERE SPROVOĐENJA STRATEGIJE „KA ZELENOM UNIVERZITETU“

Kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi i transformisao Fakultet za menadžment Herceg Novi u ekološki odgovornu akademsku instituciju, neophodno je sprovesti niz konkretnih mjera.

Efikasno upravljanje otpadom i podsticanje reciklaže započeće uspostavljanjem reciklažnih stanica sa jasno obilježenim kontejnerima za papir, plastiku, metal, kao i posebnim kontejnerima za elektronski otpad i baterije. Biće organizovane edukativne kampanje kako bi se podigla svijest studenata i zaposlenih o važnosti pravilnog razvrstavanja otpada, dok će programi ponovne upotrebe knjiga, nameštaja i kancelarijske opreme doprinijeti cirkularnoj ekonomiji. Konačno, Fakultet će saradivati sa lokalnim reciklažnim centrima kako bi se osigurala pravilna prerada otpada.

Unapređenje energetske efikasnosti sprovedeće se kroz modernizaciju rasvjete prelaskom na LED osvjetljenje i uvođenjem senzora pokreta u učionicama i hodnicima kako bi se optimizovala potrošnja električne energije. Poboljšanjem termoizolacije smanjiće se energetske gubici, dok će se sistem grijanja i hlađenja modernizovati energetski efikasnim rešenjima. Dodatno će se implementirati digitalni sistemi za praćenje potrošnje energije kako bi se identifikovali potencijalni izvori uštede.

Podsticanje istraživanja i inovacija u oblasti održivog razvoja realizovaće se osnivanjem Centra za održive inovacije i istraživanja, koji će povezivati studente, profesore i privredu kroz zajedničke projekte. Fakultet će uvesti godišnje nagrade za najbolje ekološke projekte. Saradnja sa domaćim i međunarodnim univerzitetima i organizacija skupova na temu održivosti doprinijeće razmjeni znanja i primjeni inovacija u praksi.

Integracija ekoloških tema u obrazovni proces podrazumjevaće prilagođavanje nastavnih programa kroz uključivanje predmeta koji obrađuju teme zelene ekonomije i održivog razvoja. Studenti će imati priliku da učestvuju u praksama u kompanijama koje primjenjuju ekološke standarde, dok će se kroz studentski ekološki klub podsticati organizacija akcija čišćenja, sadnje drveća i podizanja svijesti o ekološkim izazovima. Organizacija takmičenja i projekata na temu održivosti dodatno će osnažiti angažman studenata u ovoj oblasti.

Prilagođavanje radnih procesa i praksi zaposlenih ekološkim standardima sprovedeće se digitalizacijom administrativnih procesa, čime će se smanjiti upotreba papira i preći na elektronsku arhivu i komunikaciju. Fakultet će primijeniti princip zelene nabavke, obavezujući se da većina korišćenog kancelarijskog materijala dolazi iz održivih izvora. Organizovaće se obuke i radionice za osoblje na temu ekološkog menadžmenta i energetske efikasnosti, dok će se podsticati korišćenje održivih oblika transporta kroz subvencije za javni prevoz i podsticanje upotrebe bicikala.

Jačanje društvenog uticaja Fakulteta kroz saradnju sa lokalnom zajednicom biće realizovano kroz aktivno učešće u projektima zaštite životne sredine, organizaciju događaja „Zeleni dani“ i pokretanje volontiranja, gdje će studenti i osoblje doprinosti ekološkim inicijativama u zajednici. Fakultet će redovno objavljivati izveštaje o održivosti kako bi transparentno prikazao ostvarene rezultate i planove za budućnost, dok će aktivno učestvovati u nacionalnim i međunarodnim mrežama zelenih univerziteta radi razmjene najboljih praksi.

Sprovođenjem ovih mjera, Fakultet za menadžment Herceg Novi će značajno doprinijeti razvoju ekološki odgovorne akademske zajednice, smanjenju ekološkog otiska i podizanju svijesti o održivim praksama među studentima, zaposlenima i širom društvenom zajednicom.

ZAVRŠNE ODREDBE

Ova Strategija „Ka zelenom univerzitetu“ usvojena je kao okvir za unapređenje održivosti i ekološke odgovornosti Fakulteta za menadžment Herceg Novi. Strategija je izrađena u okviru *Erasmus+ projekta GROWTH*, uz primjenu savremenih principa održivog razvoja i zelenih inicijativa u visokom obrazovanju.

Vijeće Fakulteta za menadžment Herceg Novi ovu Strategiju upućuje Senatu Univerziteta na razmatranje i dalje usvajanje, u cilju njenog formalnog usvajanja i implementacije na univerzitetskom nivou.

Strategija stupa na snagu danom usvajanja, a njenu primjenu prate nadležna tijela Fakulteta, uz redovno praćenje i prilagođavanje ciljevima održivog razvoja i ekoloških standarda.

PREDSJEDNIK VIJEĆA FAKULTETA

Prof. dr Irena Petrušić